

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/29/2021
Identifikačné číslo spisu: 8116209866
Dátum vydania rozhodnutia: 11.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8116209866.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q.. Z. V., bývajúceho vo G. Š., J. XX, proti žalovanému Q.. L. S., bývajúcemu v I., S.. C. XX, zastúpenému Mgr. Otom Salky, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 94, o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29 C 159/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. septembra 2019 sp. zn. 3 Co 50/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu žalovaného a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný sa žalobou domáhal povolenia obnovy konania právoplatne skončeného a vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/69/2010, v ktorom bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 3 319,39 Eur s príslušenstvom, titulom poskytnutej pôžičky. Ako dôvod obnovy konania žalovaný uviedol dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohol uplatniť v pôvodnom konaní (§ 228 ods. 1 písm. a/ OSP), t.j. znalecký posudok vypracovaný I.. Q. S., súdnym znalcom v odbore písomznanectva z 8. mája 2015 pre účely trestného konania, t. č. vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 6T/67/2017, zo záverov ktorého vyplýva, že sporný podpis na výdavkovom doklade na meno žalovaného (na základe ktorého mal vzniknúť jeho záväzok na vrátenie pôžičky) je s vysokou mierou pravdepodobnosti falzifikátom.

1.2. Súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žaloba na povolenie obnovy konania je nedôvodná, pričom vychádzal z obsahu vyjadrení a ústnych prednesov žalovaného v pôvodnom konaní, ktorými nevyлúčil, že podpis na predmetnom výdavkovom pokladničnom doklade je jeho, potom je vylúčené aj s dôkazmi preukazujúcimi, že podpis na pokladničnom doklade nie je jeho pravým podpisom. Zároveň podľa názoru súdu znalecký posudok označený žalovaným ako dôvod obnovy

konania nie je dôkazom, ktorý bez svojej viny nemohol označiť v pôvodnom konaní. Dodal, že zo záverov znaleckého posudku vo vzťahu k predmetnému výdavkovému pokladničnému dokladu na rozdiel od iných skúmaných listín vyplýva, že podpis žalovaného je iba pravdepodobne falzifikátom. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 5. septembra 2019 sp. zn. 3 Co 50/2019 na základe podaného odvolania žalovaným rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Stotožnil sa so skutkovým i právnym záverom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolacie námietky považoval za nedôvodné. „<17.> Po preštudovaní spisu odvolací súd dospel k záveru, že ak by aj súd povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn.: 16C/69/2010, nedošlo by k inému priaznivejšiemu rozhodnutiu vo veci, nakoľko z predloženého listinného dôkazu ako dôvodu obnovy konania nie je možné vyvodit' jednoznačný právny záver, že ide o dôkaz spôsobilý privodiť žalovanému priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z jeho záverov vo vzťahu k predmetnému výdavkovému pokladničnému dokladu na rozdiel od iných skúmaných listín vyplýva, že podpis žalovaného je iba pravdepodobne falzifikátom s tým, že je nutné vylúčiť hypotézu tzv. pravého podpisu s nepoznanou variabilitou, teda, že ide o nepoznaný variant pravého podpisu, ktorý nie je súčasťou poskytnutých ukážok. Aby bolo možné sa vyjadriť k uvedenej otázke s vyššou mierou presnosti, musel by mať znalec k dispozícii väčšiu vzorku ukážok podpisov zo širšieho časového obdobia. <18.> Vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci žalobca (zrejme mal súd na mysli žalovaný) v zmysle zákona netvrdil ani nepreukázal existenciu skutočnosti rozhodnutí, ani dôkazov, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, nemožno obnovu konania povoliť.“ O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal v tejto súvislosti, že predmetný znalecký posudok je spôsobilým predpokladom na obnovu konania podľa § 397 písm. a) CSP, preto sa nestotožňuje s odôvodnením odvolacieho súdu, ktorý iba skonštatoval, že z neho nie je možné vyvodit' jednoznačný právny záver, že ide o dôkaz spôsobilý privodiť žalovanému priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“), príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), riadne zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné, a je ho potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im práva úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

9. Do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov (čl. 46 ústavy). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

10. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť ani dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania, či nesprávneho právneho posúdenia veci. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 3Cdo/248/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z podaného dovolania nevyplýva, aby o takýto extrémny prípad išlo.

11. V preskúmvanej veci z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením veci súdom prvej inštancie s tým, že sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. Uvedený postup je v súlade s § 387 ods. 2 CSP, ktoré ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdí. Pod vecnou správnosťou je potrebné rozumieť správne zistenie skutkového stavu, správnu aplikáciu a interpretáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva.

12. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv žalovaného nezistil také nedostatky v postupe súdov nižších inštancií, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmvaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalovaný sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

13. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s

procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchýlné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

14. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

15. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

16. Súdny nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

17. Záver, prečo neboli splnené podmienky obnovy konania podľa § 397 písm. a) CSP (predtým § 228 ods. 1 písm. a) OSP) súdy odôvodnili tým, že dôkaz predložený žalovaným v rámci tohto konania nie je takým dôkazom, ktorý nemohol predložiť v pôvodnom konaní bez svojej viny (vzhľadom na jeho vyjadrenia, ústne prednesy) a kumulatívne nemohol pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pretože podpis na výdajkovom pokladničnom doklade je podľa záverov znaleckého dokazovania iba pravdepodobne falzifikátom, znalec nemal pre presnejšie vyjadrenie väčšiu vzorku podpisov z daného obdobia.

18. Napokon prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je spôsobilá založiť ani dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

19. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP za opodstatnený, a preto dovolanie odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c) CSP.

20. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.